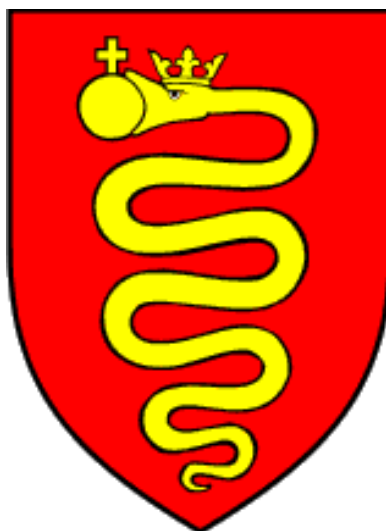

***PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE GORJANI
za razdoblje 2021.-2025. godine***

OPĆINA GORJANI

Gorjani, prosinac 2021.

Sadržaj

1. UVOD	4
1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa Općine Gorjani	4
1.2. Zakonodavni okvir	5
1.3. Strateški okvir	5
2. VIZIJA, MISIJA I SWOT ANALIZA	7
3. ANALITIČKA PODLOGA IZ KOJE PROIZLAZE KRATKOROČNE RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI	9
3.1. Osnovni podaci	9
3.1.1. Položaj i smještaj	9
3.1.2. Ustrojstvo Općine	10
3.1.3. Proračun Općine	11
3.1.4. Informacijske i komunikacijske tehnologije i digitalizacija	12
3.1.5. Opća infrastruktura	12
3.1.6. Gospodarenje otpadom	14
3.2. Društvo	15
3.2.1. Demografski pokazatelji	15
3.2.2. Odgoj i obrazovanje	17
3.2.3. Kultura	19
3.2.4. Civilno društvo	20
3.2.5. Sport	20
3.2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	21
3.3. Gospodarstvo	22
3.3.1. Indeks razvijenosti	22
3.3.2. Poduzetništvo i obrtništvo	22
3.3.3. Radna snaga	23
3.3.4. Poljoprivreda	24
3.3.5. Turizam	27
4. STRATEŠKI OKVIR PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE GORJANI ZA RAZDOBLJE 2021. – 2025. GODINE (POPIS MJERA ZA PROVEDBU ODABRANIH POSEBNIH CILJEVA IZ HIJERARHIJSKI VIŠIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA S OPISOM)	29
4.1. Razvojne mjere i aktivnosti	29
5. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE O NAPRETKU U PROVEDBI AKTA	37

5.1. Vrednovanje i izvještavanje	37
5.2. Vrednovanje akata strateškog planiranja.....	39

Popis tablica:

Tablica 1: Proračunski prihodi Općine Gorjani po godinama	11
Tablica 2: Proračunski plan Općine Gorjani za 2021. godinu i projekcije za 2022. i 2023. godinu	12
Tablica 3: Stanovništvo općine Gorjani po naseljima.....	15
Tablica 4. Stanovništvo Općine Gorjani prema starosti i spolu.....	16
Tablica 5: Stanovništvo staro 15 i više godina prema najviše završenoj školi i spolu, popis iz 2021. godine.....	18
Tablica 6: Nezaposlene osobe po dobi, spolu i godinama u općini Gorjani	23
Tablica 7: Nezaposlene osobe prema dobi i spolu na dan 31.12.2020. godine	23
Tablica 8: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu i spolu na dan 31.12.2020. godine	25
Tablica 9: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu i školskoj spremi na dan 31.12.2020. godine	25
Tablica 10: Tip poljoprivrednog gospodarstva prema dobi nositelja (odgovorne osobe) na dan 31.12.2020. godine.....	26
Tablica 11: Broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava prema broju članova na dan 31.12.2020. godine.....	26

Popis slika:

Slika 1: Položaj Općine Gorjani u Osječko- baranjskoj županiji	10
--	----

Popis grafikona:

Grafikon 1: Struktura stanovništva prema spolu.....	15
Grafikon 2: Struktura stanovništva prema starosti.....	16

1. UVOD

1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa Općine Gorjani

U razdoblju do 2020. godine važeći strateški dokument Općine Gorjani bila je Strategija razvoja Općine Gorjani za razdoblje 2016-2020. godine sukladno Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske (*"Narodne novine"*, broj 123/17, članak 26.). Općina Gorjani ima izrađen Strateški razvojni plan turizma općine Gorjani za razdoblje od 2018. - 2022. godine.

Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave kratkoročni su akti strateškog planiranja koji opisuju i osiguravaju postizanje primjenjivih ciljeva iz srednjoročnog akta strateškog planiranja te stvaraju poveznicu s proračunom jedinice lokalne samouprave. Provedbeni program jedinice lokalne samouprave donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela te jedinice i vrijedi isključivo za taj mandat. Slijedom navedenog, Odlukom o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Općine Gorjani za mandatno razdoblje 2021-2025. godine (KLASA: 302-01/21-01/01; URBROJ: 2121/03-02-01/21), pokrenut je proces izrade novog strateškog akta Općine pod službenim nazivom Provedbeni program Općine Gorjani za razdoblje 2021.-2025. Odlukom o imenovanju Radne skupine za pripremu i provođenje postupka izrade Provedbenog programa Općine Gorjani za mandatno razdoblje 2021.-2025. godine (KLASA: 302-01/21-01/02, URBROJ: 2121/03-02-01/21 imenovana je i radna skupina u sljedećem sastavu:

1. Ivan Lović, Općinski načelnik Općine Gorjani,
2. Tea Milanović, administrativna tajnica općine Gorjani,
3. Željko Babić, komunalni djelatnik općine Gorjani.

Proces izrade Provedbenog programa općine Gorjani za razdoblje 2021-2025. godine odvija se u nekoliko faza, kako slijedi:

1. Izrada analize stanja
2. SWOT analiza
3. Prijedlog vizije i smjerova razvoja
4. Definiranje baze projekata koji će se započeti i/ili realizirati do 2025. godine
5. Razrada mjera, aktivnosti i projekata
6. Izrada financijskog plana provedbe i poveznica s proračunom

Kao prilog ovome dokumentu izrađen je:

1. Terminski, akcijski i financijski plan provedbe razvojnih mjera

Pri izradi analize stanja korišteni su interni i eksterni podaci poput Izvješća o izvršenju proračuna Općine Gorjani (2016.-2020.), podataka Državnog zavoda za statistiku, Financijske

agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske gospodarske komore, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te ostalih relevantnih institucija i baza podataka.

1.2. Zakonodavni okvir

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 123/17) uređen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 123/17), Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ("Narodne novine", broj 89/2018). Sustav strateškog planiranja u RH temelji se nacionalnim (Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine), regionalnim, odnosno županijskim (Planovi razvoja jedinica regionalne/područne samouprave za razdoblje 2021-2027.) te lokalnim (Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave za razdoblje 2021-2025.) aktima strateškog planiranja.

U skladu s navedenim, Provedbeni program Općine Gorjani za razdoblje 2021-2025. godine predstavlja kratkoročni strateški akt kojim se definiraju ciljevi, prioritete, mjere i razvojni projekti Općine, a koji su usklađeni s hijerarhijski nadređenim aktima Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (dalje u tekstu NRS 2030) i Planom razvoja Osječko-baranjske županije za period 2021-2027. Provedbeni program usklađen je i sa Strateškim razvojnim planom turizma općine Gorjani za razdoblje 2018.-2022. Obvezni sadržaj Provedbenog programa Općine Gorjani za razdoblje 2021-2025. godine utvrđen je člankom 18. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ("Narodne novine", broj 89/2018).

1.3. Strateški okvir

NRS 2030 usklađena je s ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije za razdoblje 2021-2027.:

1. Pametnija Europa (Smarter Europe),
2. Zelena Europa bez ugljika (Greener, low-carbon Europe),
3. Povezanija Europa (More connected Europe),
4. Socijalnija Europa (More social Europe) i
5. Europa bliža građanima (Europe closer to citizens).

Strateški okvir NRS 2030, kao krovni nacionalni strateški akt na koji se potom veže i strateški smjer razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini sastoji se od sljedećih razvojnih smjerova i strateških ciljeva (dalje: SC):

→ **Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo**

- SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
- SC 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

→ **Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize**

- SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
- SC 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji
- SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj

→ **Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija**

- SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
- SC 10. Održiva mobilnost
- SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

→ **Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj**

- SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima.

Nadalje, dokument je usklađen s višegodišnjem financijskim okvirom EU te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021-2027. godine definiranim Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6), a koja je u skladu s Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i financijskih pravila za njih i za Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize (COM(2018) 375 final).

2.VIZIJA, MISIJA I SWOT ANALIZA

Vizija razvoja Općine Gorjani glasi:

Gorjani – Ruralna općina s razvijenim obiteljskim gospodarstvima utemeljenim na lokalnim resursima, bogatoj kulturnoj i povijesnoj baštini te očuvanim okolišem.

Misija Općine Gorjani glasi:

Poštujući zakonske okvire, osigurati uravnotežen i održiv razvoj općine, stvoriti dobre životne uvjete za sve generacije, poticajno djelovati na razvoj poljoprivrede te razvoj turizma temeljen na bogatoj kulturnoj i povijesnoj baštini.

SNAGE	SLABOSTI
<p>OPG:</p> <ul style="list-style-type: none">• Postoji tradicija, znanje i resursi za bavljenje poljoprivredom• velik broj OPG-a• Postoji dovoljna razina motiviranosti za bavljenje poljoprivredom unatoč preprekama• Ključni poljoprivredni poslovi u cijelosti se obavljaju u okviru raspoloživih resursa• Broj novo zasnovanih voćnjaka u porastu• Postoji tradicija proizvodnje• Postoje i objekti koji se mogu unaprijediti• Želja za usvajanjem novih tehnologija proizvodnje• Dovoljan broj mladih ljudi da se krenu baviti poljoprivredom• Otvorenost lokalne samouprave za podršku poljoprivrednim proizvođačima/ dostupnost i spremnost na zajedničko rješavanje problema koji su u ingerenciji lokalne samouprave <p>Javni sektor- kvaliteta života:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prepoznata kulturna baština - UNESCO status („Ljelje“)• Prepoznat rad KUD-a	<p>OPG:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nedovoljno informacija o trendovima/ne zna se što će se proizvoditi niti koji je otkup/Upitna politika prema razvoju sela• Nema skladišnih kapaciteta – za poljoprivrednike• Monopol trgovačkih društava za otkup - diktiraju sve• Nedostatak povjerenja u sustav• Ne vidi se smisao ulaganja u gospodarske djelatnosti• Nema želje za međusobnim udruživanjem• Nema pozitivne diskriminacije u odnosu na mlade - gubi se smisao ruralnog razvoja• Mala proračunska sredstva / nemogućnost sudjelovanja na natjecajima (predfinanciranje) <p>Javni sektor – kvaliteta života:</p> <ul style="list-style-type: none">• Udruge - DVD bolji u odnosu na druge udruge, ali ne zadovoljavaju potrebe održavanja i obnavljanja opreme• Komunalna infrastruktura nije na zadovoljavajućoj razini

<ul style="list-style-type: none"> • Podrška Ministarstva kulture/obnavljanje prostora • Dobra suradnja JLS i udruga • Racionalno i odgovorno raspolaganje proračunom / povjerenje građana • Operativno donošenje odluka • Općina nije kreditno zadužena • Postojanje plansko – razvojnih dokumenata/preduvjet za infrastrukturne projekte od javnog značaja 	<ul style="list-style-type: none"> • Sustav gospodarenja otpadom ne funkcionira jednako na cijelom području općine / još uvijek ima divljih deponija • Limitirana sredstva za socijalna davanja
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>OPG :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uskladiti projektne želje sa projektnim mogućnostima • EU fondovi - programi sa visokim postotkom bespovratnih sredstava/ mogućnost financiranja razvojnih projekata iz područja poljoprivrede kroz mjere ruralnog razvoja • Međusobno informiranje i suradnja • Podrška LAG-a u radu • Mogućnosti kreditiranja - uz povoljne kamate /etična banka • Većina stanovništva bavi se poljoprivrednom proizvodnjom/ prirodni potencijal za korištenje • obnovljivih izvora energije <p>Javni sektor – kvaliteta života:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskoristiti mogućnosti iz programa ruralnog razvoja (podrška za nepoljoprivredne djelatnosti) • Sredstva iz strukturnih fondova namijenjena infrastrukturi / Mjere ruralnog razvoja • Članstvo u LAG-u Karašica • Iskoristiti obnovljive izvore energije • Podrška udrugama koje provode program za mlade 	<p>OPG :</p> <p>Javni sektor – kvaliteta života:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nema poštovanja od strane „političara“ prema proizvođačima • Zakon je pogrešno postavljen – preferiraju velike subjekte • Broj registriranih djelatnika u poljoprivredi je u kontinuiranom opadanju • Mladim ljudima nije dostupno državno zemljište / veći rizik od odlaska • Poljoprivredna Politika – nema strategije • Poticaji su pogrešno postavljeni • Zakupi poljoprivrednog zemljišta - zakon nije prihvatljiv za OPG-ove / Velike firme - imaju prioritet • Nije ujednačena cijena zakupa zemljišta (koncesija) • Monopol velikih koncerna • Neorganizirano poljoprivredno tržište <p>Javni sektor – kvaliteta života:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reforma javne uprave / mogućnost promjena statusa - općina ima mali proračun i upitna je održivost • Odumiranje sela / odlazak mladih ljudi

<ul style="list-style-type: none">• Iskoristiti kulturnu baštinu u turističke svrhe/novi turistički proizvod• Iskoristiti dobru međunarodnu umreženost	<ul style="list-style-type: none">• Ograničene mogućnosti u financiranju/predfinanciranju projekata
---	---

Izvor: Strategija razvoja općine Gorjani za razdoblje od 2016. do 2020. godine

3. ANALITIČKA PODLOGA IZ KOJE PROIZLAZE KRATKOROČNE RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI

3.1. Osnovni podaci

3.1.1. Položaj i smještaj

Općina Gorjani smještena je u jugozapadnom dijelu Osječko-baranjske županije na oko 120 metara nadmorske visine, na spoju đakovačkog lesnog ravnjaka (posljednjih obronaka Krndije) i nizine rijeke Vuke. Prostire se na površini od 52 km² što čini 1,22% županije. Općina Gorjani nalazi se u okruženju Općine Punitovci na sjeveru, Općine Drenje na zapadu, Općine Satnica Đakovačka na jugozapadu, Grada Đakova na jugu (njegova južnog dijela područja Grada), Općine Viškovci na istoku, te Grada Đakova na sjeveroistoku (njegova sjevernog dijela područja Grada).¹ Najbliže gradsko središte je Đakovo udaljeno svega 11 kilometara sjeverozapadno od Gorjana dok je udaljenost od Osijeka 40 kilometara. Općinu Gorjani čine dva naselja: Gorjani i Tomašanci.

U strukturi površina Općine najzastupljenije su poljoprivredne površine s udjelom od 87,3%. Poljoprivredne površine Općine prostoru se na 4.580 ha i imaju sljedeću strukturu: oranice 98,6%, voćnjaci 0,3%, vinogradi 0,2% i livade 0,9%. Šumske površine zauzimaju 459,47 ha i čine 8,75% prostora Općine. Hrvatske šume upravljaju sa 98,42% šumskih površina, dok je ostatak od 1,58% u privatnom vlasništvu.²

¹ Prostorni plan uređenja Općine Gorjani

² Ibid

Slika 1: Položaj Općine Gorjani u Osječko-baranjskoj županiji

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Gorjani

3.1.2. Ustrojstvo Općine

Općina Gorjani osnovana je Zakonom o Područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 10/97, 124/97, 68/98, 22/99, 117/99, 128/99, 44/00 i 129/00). Tijela Općine Gorjani su Općinsko vijeće i općinski načelnik.

Općina Gorjani obavlja poslove vezane uz uređenje naselja, stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, sport, zaštitu okoliša, promet i ostale djelatnosti neophodne za normalno funkcioniranje općine, a koje zakonskim propisima ne spadaju u djelokrug rada državnih tijela i institucija.

Glavna tijela općine su: Općinsko vijeće i općinski načelnik.

Općinsko vijeće glavno je predstavničko tijelo koje donosi odluke većinom glasova članova. Sastavljeno je od 11 članova čiji mandat traje četiri godine. Glavna ovlaštenja i dužnosti Općinskog vijeća je da donosi Statut, Poslovnik o radu, proračun, odluke o njegovom izvršenju i godišnja izvješća o izvršenju proračuna, upravljanje nekretninama i pokretninama

u vlasništvu općine, osniva ustanove i pravne osobe neophodne za obavljanje djelatnosti u lokalnoj zajednici, te daje suglasnost za njihove statute, odlučuje o suradnji s drugim jedinicama lokalne samouprave, postavlja i razrješava dužnosti radna tijela, predsjednika i potpredsjednike, te donosi ostale odluke u skladu sa zakonskim propisima i ovlaštenjima. Općinsko vijeće saziva, organizira i predstavlja njegov predsjednik, te također predlaže dnevni red, brine o donošenju odluka, radu radnih tijela, zaštiti prava vijećnika i obavlja druge poslove u skladu s ovlaštenjima koja su mu dodijeljena zakonom.

Izvršno tijelo Općine je općinski načelnik. Općinski načelnik u obavljanju svoje dužnosti zastupa Općinu, predlaže Općinskom vijeću donošenje općih i drugih akata iz djelokruga Općinskog vijeća i priprema prijedloge općih akata, izvršava i osigurava izvršavanje općih akata Općinskog vijeća, utvrđuje prijedlog proračuna Općine, upravlja nekretninama, pokretninama i imovinskim pravima vlasništvu Općine, upravlja prihodima i rashodima, te obavlja i druge poslove koji su stavljeni u nadležnost općinskog načelnika.

Za obavljanje poslova iz samoupravnoga djelokruga Općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Ustrojstvo se ovoga odjela uređuje općim aktima, a radom upravlja pročelnik. Jedinostveni upravni odjel neposredno izvršava i nadzire provođenje općih akata Općinskog vijeća i akata općinskoga načelnika, donosi pojedinačne akte kojima rješavaju prava, obveze i pravne interese fizičkih i pravnih osoba, vodi očevidnike određene zakonom i drugim propisima i izdaje propisana uvjerenja i potvrde, obavlja i druge poslove od interesa za Općinu i njena tijela sukladno zakonima, Statutu i drugim propisima.

U Općini Gorjani, osim načelnika zaposlene su još 3 osobe na neodređeno vrijeme (pročelnica, tajnica i komunalni djelatnik) te 5 osoba na određeno putem projekta Aktivna mreža.

Djelovanje Općine Gorjani je javno, a javnost djelovanja osigurava se redovitim izvještavanjem i objavama u službenim glasilima i tisku.

3.1.3. Proračun Općine

Uravnotežena proračunska kretanja te kvalitetno planiranje proračunskih prihoda i rashoda jedan su od ključnih preduvjeta rasta gospodarstva te održivog razvoja.

Tablica 1: Proračunski prihodi i primici Općine Gorjani po godinama

GODINA	PRORAČUNSKI PRIHODI I PRIMICI (U HRK)
2016.	3.673.639,37
2017.	5.214.151,50
2018.	6.835.154,17
2019.	6.804.630,94

2020.	12.810.684,62
-------	---------------

Izvor: Izvještaji Općine Gorjani o izvršenju proračuna

Proračunski prihodi Općine Gorjani svake godine bilježe porast, ukoliko promatramo referentni period 2016-2020. godine, osim u 2019. g. kada je zabilježen mali pad u odnosu na prethodnu godinu. Proračun se u 2020. godini povećao za 9.137.045,25 milijuna HRK u odnosu na 2016. godinu što je povećanje od gotovo 250%.

U proračun Općine Gorjani u 2020. godini uplaćeno je 3.324.443,80 kn EU sredstva.

Tablica 2: Proračunski plan Općine Gorjani za 2021. godinu i projekcije za 2022. i 2023. godinu

GODINA	PRORAČUNSKE PROJEKCIJE (U HRK)
2021.	15.443.000,00
2022.	9.050.000,00
2023.	9.140.000,00

Izvor: Proračun Općine Gorjani za 2021. godinu s projekcijama za 2022. i 2023. godinu

Kada govorimo o proračunskom planu za 2021. godinu te projekcijama za 2022. i 2023. godinu, iz tablice je vidljivo da se u 2022. i 2023. godini proračunski prihodi Općine Gorjani smanjuju u odnosu na 2021. godinu.

3.1.4. Informacijske i komunikacijske tehnologije i digitalizacija

Na području Općine Gorjani postavljena je javna wi-fi mreža kroz projekt WiFi4EU. Također je implementiran sustav video nazora ključnih lokacija i prometnica dok je implementacija sustava video nadzora sportskih objekata i zgrada javne namjene u planu.

U planu je i uvođenje sustava e-usluga te implementacija sustava e-groblja.

3.1.5. Opća infrastruktura

Cestovni prometni sustav na području Osječko-baranjske županije utvrđen je tako da mreža državnih i županijskih cesta povezuje sva središnja naselja te gospodarske i druge važne sadržaje, a ostale sadržaje povezuje mreža lokalnih i nerazvrstanih cesta. Jedan od najznačajnijih koridora koje prolazi prostorom Osječko-baranjske županije je paneuropski koridor V ogranak C, koji povezuje prostor srednje Europe s južnim Jadranom. Općina Gorjani nalazi se na geoprometno gledajući važnom prostoru europskog prometnog koridora Vc u okviru kojeg je izgrađena državna cesta D7. Na ovu se cestu nadovezuje mreža županijskih cesta uglavnom u istočnom dijelu općine, dok je zapadni dio puno slabije prometno povezan. Na području općine postoji sljedeća cestovna infrastruktura:

- Državne ceste u dužini 7,1 km (cesta A5Beli Manastir – Osijek – BiH i D7 Duboševica–Beli Manastir – Osijek – Đakovo– Sl. Šamac)
- Županijske ceste u dužini 22,4 km (cesta Ž4106 Poganovci – Krndija – Punitovci - Tomašanci, cesta Ž4128 Josipovac Punitovački – Gorjani – Satnica Đakovačka, cesta Ž4238 Gorjani – Tomašanci i cesta Ž4106 Tomašanci – Ivanovci Gorjanski)
- Lokalne ceste dužine 12,9 km (cesta L44103 Potnjani – Gorjani, L44104 Bijela Vila – Gorjani, L44105 Krndija – Gorjani)
- Nerazvrstane ceste³

Na području Općine komunalnu djelatnost vodoopskrbe obavlja poduzeće Đakovački vodovod d.o.o. Iz sustava javne vodoopskrbe vodom se snabdijeva 45,2% stanovnika općine⁴. Sustavom vodoopskrbe su pokrivena oba naselja, dok se samo središte Gorjana snabdijeva iz bušnog bunara. Na području Gorjana 445 kućanstava je priključeno na sustav vodoopskrbe i 44 gospodarska subjekta.⁵ Stanovnici koji nisu priključeni na javni sustav vodoopskrbe snabdijevaju se vodom iz vlastitih izvorišta.

Budući da se odvodnja otpadnih voda vrši putem septičkih i drugih sabirnih jama, te odvodnih kanala, postoji velika opasnost za zagađenje vode i zdravlje stanovnika koji se vodom opskrbljuju iz vlastitih izvora. Problem predstavlja i korištenja kemijskih preparata u poljoprivredi jer najčešće završavaju u površinskim vodama u kanalima, a mogu završiti i u vodonosnim slojevima u podzemlju. Svjesna postojećeg problema, Općina već nekoliko godina planira i radi na projektiranju sustava odvodnje, te je u lipnju 2015. godine otkupila zemljište od Župe sv. Jakova apostola na kojem je predviđen budući uređaj za pročišćavanje kanalizacijskog sustava⁶. Za projektiranje ovog sustava su općini raspodijeljena sredstva pomoći iz proračuna Osječko-baranjske županije⁷. Općina je postigla dogovor vezano za aglomeraciju Punitovci – Gorjani –Široko polje.

Što se tiče vodotoka, na području općine ne može se govoriti o većim i značajnijim vodotocima, te se ono ne smatra ugroženim od poplava zaobilaznih i lokalnih voda⁸. Područje Općine je u slivnom području Vuka, te ima četiri vodotoka: vodotoci prvog reda Kanal Velika Osatina i Gorjani-Punitovci, te vodotoci drugog reda Kanal Mač i Kanal Bolokan.

³ Prostorni plan uređenja Općine Gorjani

⁴ Prostorni plan uređenja Općine Gorjani

⁵ Operativno-financijski plan za 2020. godinu, Đakovački vodovod d.o.o.

⁶ *Općina je otkupila zemljište, ali promjenom zakona Općina više ne može imati uređaj za pročišćavanje na svom području jer je ispuštanje pročišćene vode moguće ispuštati jedino u rijeke. Općina Gorjani u pregovorima je s Općinom Punitovci i Gradom Đakovom oko spajanja aglomeracije Općine Gorjani na đakovačku ili punitovačku aglomeraciju, gdje bi radili zajednički uređaj za pročišćavanje. Tek nakon što se postignu dogovori moći će se nastaviti s projektiranjem sustava odvodnje.*

⁷ www.gorjani.hr

⁸ Plan ZIS Gorjani

Pozornost bi trebalo posvetiti i melioracijskim kanalima koji su bitni za odvodnju viška vode sa zemljišta ali i za navodnjavanje za kojim je potreba sve veća budući da su sve izraženiji problemi sa sušom. Gore navedeni kanali zajedno s kanalom Zmajevac koriste se za melioracijsku odvodnju ali je potrebno uložiti dodatne napore u njihovo održavanje. Budući da sustav navodnjavanja ne postaji bilo bi poželjno ulagati u njegovu izgradnju s obzirom da je poljoprivreda glavna djelatnost općine.

Na području općine izgrađena je plinska mreža, a distribuciju plinovodima vrši HEP-PLIN d.o.o., Pogonski ured Đakovo.

Elektroopskrbna mreža je funkcionalno i tehnički u dobrom stanju. Najveći potrošač su kućanstva, a manji gospodarski subjekti i javna rasvjeta. Za njihove potrebe izgrađen je dovoljan broj trafostanica tako da je opskrba električnom zadovoljavajuća. Osim trafostanica, sustav distribucije električne energije obuhvaća zračne i kableske dalekovode 10kV, te niskonaponsku mrežu koja je uglavnom sprovedena preko krovnih stakala.

3.1.6. Gospodarenje otpadom

Zbrinjavanje otpada na području općine vrši tvrtka Univerzal d.o.o. za komunalne djelatnosti Đakovo. Odvoz miješanog komunalnog otpada u Gorjanima i Tomašancima obavlja se jednom tjedno dok se odvoz papira, kartona, papirne i kartonske ambalaže te plastike jednom mjesečno.

Osnovna infrastruktura za gospodarenje otpadom na predmetnom području su spremnici za skupljanje otpada veličine 120 l i 110 l te vozni park za sakupljanje i prijevoz otpada do odlagališta koji čine 4 kamiona s potisnom plodom (12 m³), jedan rotopress (15m³) te 2 kamiona podizača za velike kontejnere.

Planom gospodarenja otpadom predviđene su mjere odvojenog sakupljanja otpada i to postavljanje 4 reciklažna otoka i jedan rashladni kontejner za sakupljanje otpada životinjskog porijekla, te izgradnja jednog mini reciklažnog dvorišta

U 2016. godini od tih mjera realizirano je postavljanje dva reciklažna otoka sa spremnicima za papir, staklo i plastiku, a tijekom 2020. godine Općina je nabavila jedan kontejner za životinjski otpad. Nusproizvode životinjskog podrijetla 3. kategorije odvozi tvrtka Agroproteinka, a za tu namjenu Općina je izdvojila 9.570,00 kn. za sanaciju općinske deponije na koju mještani odlažu otpad u 2020. godini izdvojeno je 30.000,00 kn.

Prema podacima iz Izvješća Općine Gorjani o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2021. godinu, odvojeno sakupljeni otpad u 2020. godini iznosio je 6,730 tona ambalaže od kartona (ključni broj otpada 15 01 01), 5,210 t papira i kartona (ključni broj otpada 20 01 01), 13,570 tona plastike (ključni broj otpada 20 01 39), te 220.080 t miješanog komunalnog otpada

(ključni broj otpada 20 03 01). Na području Gorjana tijekom 2020 i 2021. godine nisu evidentirane lokacije divljih odlagališta. Također, bitno je za napomenuti da je općina koncesijom ustupila lokaciju između Gorjana i Tomašanaca za odlaganje inertnog građevinskog otpada, te je ugovoreno korištenje na 20 godina i završna sanacija i ozelenjivanje.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju preuzete su obveze vezane uz gospodarenje otpadom, te se u tom smislu od jedinica lokalne samouprave očekuju aktivnosti naročito u području konstantnog povećanja odvojenog sakupljanja otpada, edukacije građana, povećanje količine biorazgradivog otpada itd. Informiranje stanovništva provodi se putem web stranice Općine i društva Univerzal.

3.2. Društvo

3.2.1. Demografski pokazatelji

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku o popisu stanovništva iz 2011. godine, na području Općine Gorjani živi 1.591 stanovnik od čega je 789 muškaraca i 802 žene.

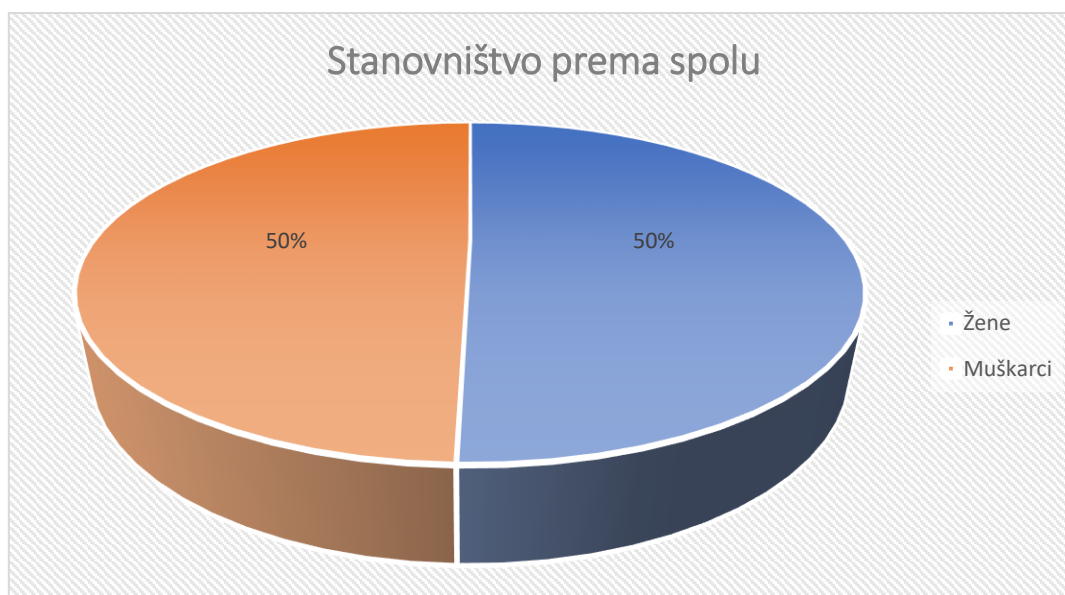
Tablica 3: Stanovništvo općine Gorjani po naseljima

Spol	Gorjani	Tomašanci	Ukupno
Muškarci	496	293	789
Žene	512	290	802
Ukupno	1008	583	1.591

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Kod podjele i prikaza stanovništva Gorjana prema spolu, važno je uočiti kako je spolna struktura poprilično ujednačena.

Grafikon 1: Struktura stanovništva prema spolu

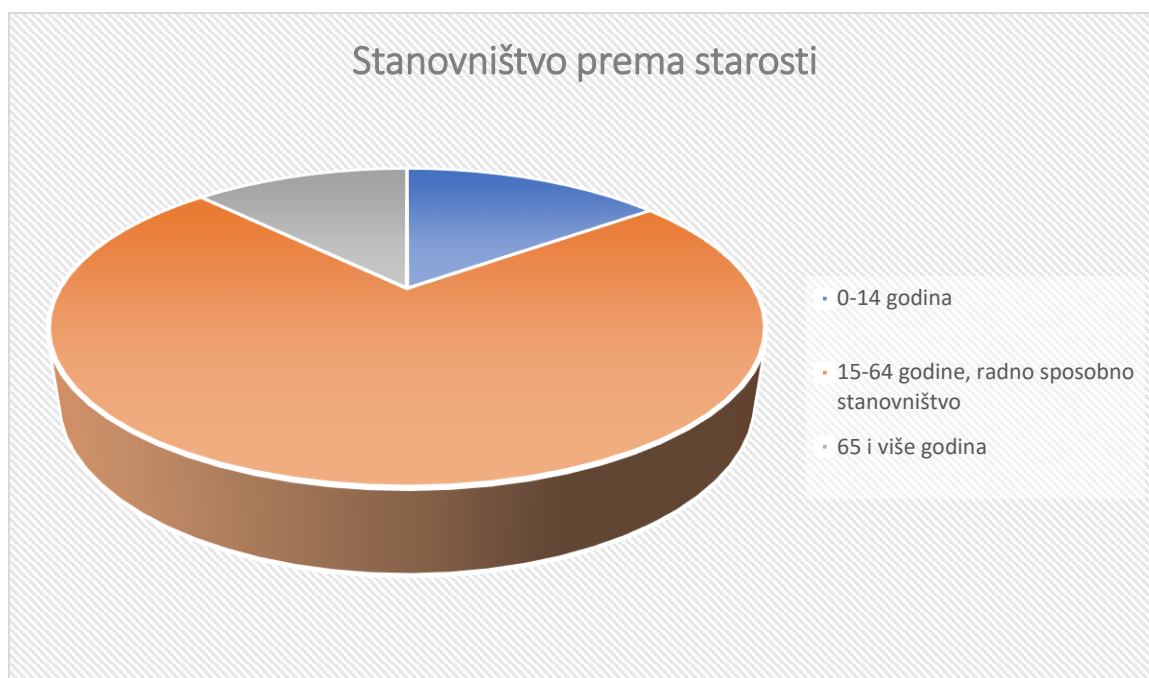
Tablica 4. Stanovništvo Općine Gorjani prema starosti i spolu

Spol	Dob								Ukupno
	0-14	15-19	20-29	30-49	50-59	60-64	65-79	80 i više	
Muškarci	117	47	126	208	148	46	84	13	789
Žene	127	47	102	187	112	39	139	49	802
Ukupno	244	94	228	395	260	85	223	62	1.591

Izvor: www.dzs.hr

Prosječna starost stanovnika općine Gorjani je 42 godine. Osim toga, iz Tablice 2 vidljivo je da je udio žitelja Gorjana starijih od 60 godina u ukupnom broju stanovnika 23,26%. Ovaj pokazatelj još se naziva i koeficijent starosti, te kada pređe 12% smatra se da je populacija ušla u proces starenja.

Grafikon 2: Stanovništvo prema starosti

3.2.2. Odgoj i obrazovanje

Na području općine Gorjani djeluje Osnovna škola Gorjani te područna škola u Tomašancima.

U školskoj godini 2021./'22. školu Gorjani pohađa ukupno 94 učenika. Od toga 78 učenika u matičnoj školi u Gorjanima, a 16 učenika u Područnoj školi Tomašanci. Broj učenika u odnosu na prošlu školsku godinu je povećan za 5 učenika. Učenici su raspoređeni u 11 odjela i to 6 odjela razredne nastave i 5 odjela predmetne nastave, što je povećanje od jednog razrednog odjela u odnosu na prošlu školsku godinu. U MŠ Gorjani nastava se izvodi za učenike I.-VIII. razreda i to u 4 odjela razredne nastave (čista odjeljenja) i 5 odjela predmetne nastave. U PŠ Tomašanci nastava se izvodi u 2 odjela i to kombinacija I.-II. razred i kombinacija III.-IV. razred.

Matična škola u Gorjanima prošla je energetska obnovu prilikom koje je promijenjeno krovništvo, vanjska ovojnica, postavljena je nova stolarija te je podignuta kvaliteta grijanja jer je provedena plinifikaciju i prešlo se s lož ulja na plin. Projekt je financiran dijelom iz sredstava Osječko-baranjske županije, a najvećim dijelom iz europskih fondova. Vrijednost je oko 2,1 milijun kuna. Projektom energetske obnove školske zgrade u Gorjanima ostvarene su velike uštede na grijanju i hlađenju te je osiguran ugodniji boravak i rad svim učenicima i nastavnicima.

Općina Gorjani nema ustanovu predškolskog odgoja, već su roditelji i njihova djeca bili orijentirani uglavnom na dječji vrtić u Đakovu čijem financiranju pridonosi i Općina Gorjani.

U 2021. godini na području općine izgrađen je i opremljen dječji vrtić površine 800 m² za predškolski odgoj djece u dobi od 1. do 7. godine. Kapacitet Dječjeg vrtića Krijesnica je 45 djece, odnosno, dvije vrtičke i jedna jaslička grupa po 15 djece. Cijena za poludnevni boravak djece u vrtiću je 1.100,00 kn, za cjelodnevni 1.600,00 kn dok za jaslice ona iznosi 1.700,00 kn

Izgradnja vrtića financirana je iz Mjera ruralnog razvoja, podmjera 7.4.1., ukupne vrijednosti gotovo 7 milijuna kuna. Od Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade Općini Gorjani su odobrena sredstva u iznosu 219.986 kuna za poboljšanje materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima. Početak rada vrtića planiran je 01.01.2022. godine. Općina će sufinancirati cijenu vrtića.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine vidljivo je da je kvalifikacijska struktura stanovnika Općine Gorjani nepovoljna je i u odnosu na Osječko-baranjsku županiju, ali i u odnosu na Republiku Hrvatsku. Stanovnika sa završenom srednjom školom je 42,24 %, dok ih je na području Osječko-baranjske županije 51,2 %, a na području Republike Hrvatske 52,6 %. Višu i visoku naobrazbu ima 3,93 % stanovnika , što je znatno manje od županijskog (12,73 %) i državnog prosjeka (16,39 %). Bez škole je 2,75 % stanovništva, dok ih je području županije 2,1 % , a na području Republike Hrvatske 1,7 %. Od ukupno 1.455 stanovnika Općine Gorjani starih 10 i više godina, njih 16 (1,1 %) je nepismeno, od čega 5 muškarca i 11 žena. Prema starosti, najveći broj nepismenih osoba staro je 65 i više godina. Na području Osječko-baranjske županije 1 % je nepismenih stanovnika, a na području Republike Hrvatske 0,8 %.

Iz navedenih podatak moguće je zaključiti da je obrazovna struktura stanovništva Općine Gorjani lošija u usporedbi sa županijom i Republikom Hrvatskom, te da više od tri četvrtine stanovništva ima završenu osnovnu ili srednju školu (82%), dok je udio stanovnika s visokoškolskim obrazovanjem izuzetno nizak.

Tablica 5: Stanovništvo staro 15 i više godina prema najviše završenoj školi i spolu, popis iz 2021. godine

Općina Gorjani	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Bez škole	6	31	37
1-3 razreda	7	9	16
4-7 razreda	55	78	133
Osnovna škola	236	303	539
Srednja škola	345	224	569
Stručni studij	9	20	29
Sveučilišni studij	14	10	24
Nepoznato	0	0	0
UKUPNO	672	675	1.347

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Kako bi se negativni trendovi vezani uz obrazovanje poboljšali, Općina Gorjani dodjeljuje stipendije i školarine, sufinancira prijevoz učenika u postotku od 17,50% dodatne

obrazovne materijale (radne bilježnice, zbirke zadataka, nastavni listići, radni udžbenici, likovne mape, zbirke zadataka i radni materijali iz tehničke kulture jer udžbenike financira RH) i školski obrok u iznosu od 20 %.

3.2.3. Kultura

Općina Gorjani ima bogatu kulturnu baštinu. Na području Općine je pet zaštićenih kulturnih dobara - jedno nematerijalno, dva nepokretna i dva pokretna kulturna dobra. Najpoznatije kulturno dobro općine Gorjani su Kraljice ili Ljelje, koje su 2009. godine upisane na UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Legenda, na temelju koje je utemeljen običaj, kaže da su Turci zarobili sve muškarce, a naoružane i maskirane djevojke su ih krenule ih osloboditi. Turci su pobjegli misleći da su to duhovi i oslobodili su muškarce. Neki stručnjaci smatraju da je običaj stariji i da proistječe iz štovanja staroslavenskog boga Peruna. Običaj se sastoji u tome da nakon mise u crkvi sv. Jakova apostola djevojke obučene u kraljeve i kraljice kreću u ophodnju po kućama. Pri tome kraljevi imaju specifične kape u obliku bogato ukrašenih stožaca i nose sablje, a kraljice nose vjenčiće. Tom prilikom izvode specifične pjesme i obrednu igru u kolu uz glazbenu pratnju gajdaša i tamburaša. Domaćini koje Ljelje običu počaste ih i darivaju, a nakon obilaska Ljelje odlaze u susjedna sela. Običaj Ljelja održava se na blagdan Duhova, a danas ga izvode članovi i članice KUD Gorjanac. Svake godine ovaj običaj privlači sve veći broj posjetitelja i to ne samo domaćih, nego i stranih, te zbog toga predstavlja važan turistički potencijal općine koji da bi bio u potpunosti iskorišten zahtjeva dodatna ulaganja u infrastrukturu i prateće sadržaje.

Kulturno-umjetničko društvo Gorjanac jedan je od glavnih nositelja kulturnoga života na području općine Gorjani te svake godine organizira Smotru folkloru. Smotra je popraćena nizom različitih događanja kao što su izložba slika nastalih na likovnoj koloniji, izložba nošnji i ručnih radova, linoreza i fotografija društva, prikazivanje dokumentarnih filmova i videozapisa KUD-a, smotra a capella pjevanja Osječko-baranjske županije, nastup KUD-a Gorjanac, generacijske skupine, te u konačnici i smotra folkloru uz nastup KUD-a Gorjanac i gostujućih folklornih skupina i pjevačkih društava.

U nepokretno kulturno dobro spada i crkva sv. Jakova Apostola u Gorjanima koja je izgrađena 1788. i restaurirana početkom 20. stoljeća. Orgulje koje se nalaze istoj crkvi spadaju u zaštićeno pokretno kulturno dobro, a izgradio ih je osječki majstor A. Fabing 1861. godine. Cjelokupni inventar crkve Sv. Jakova je isto tako zaštićen, a sačinjavaju ga umjetnički predmeti izrađeni u duhu klasicizma, glavni i pomoćni oltari, raspeća i svijećnjaci.

Kapela sv. Tri Kralja koja je izvorno bila kula Jajić-bega iz 16.stoljeća također se nalazi u Registru zaštićenih kulturnih dobara (Z-1644), a 1837. je pretvorena u kapelu.

Na području Općine evidentirana su i dva arheološka nalazišta, prapovijesno nalazište Kremenjača i srednjevjekovno nalazište Garov dol-gradina.

Budući da je cijelo područje izuzetno arheološki bogato predmet je kontinuiranih istraživanja. Tijekom 2015.godine provedena su arheološka istraživanja na lokalitetu kapele Sv. Tri Kralja i na lokalitetu Kremenjača. Na lokalitetu kapele S. Tri Kralja pronađeni su brojni predmeti od keramike, metala i kosti te će se daljnjom analizom biti utvrđeno da li porijeklo građevine datira i prije razdoblja turske vladavine.

3.2.4. Civilno društvo

Na području Općine Gorjani, prema podacima iz Registra udruga, djeluje 15 udruga, među kojima su kulturno-umjetničke, sportsko-rekreativne i ostale. Najaktivnija udruga je KUD Gorjanac koji ima značajne uspjehe i razvijenu međunarodnu suradnju, ali se bavi specifičnom temom - očuvanje kulturne baštine djevojački ophod zvan „Ljelje“ Dobrovoljno vatrogasno društvo osnovano je u oba naselja, a u naselju Gorjani u kojem je osnovana i područna Vatrogasna zajednica Đakovštine. Lovačko društvo osnovano je u naseljima Gorjani i Tomašanci. Aktivni su nogometni klubovi, kulturno-umjetnička društva, poljoprivredne udruge, Društvo naša djeca, Udruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata općine Gorjani. Domovi kulture kao središnja mjesta održavanja kulturnih, zabavnih, športskih i drugih manifestacija te često jedini odgovarajući prostor za rad udruga izgrađeni su u oba naselja na području općine. Na području Općine Gorjani djeluje rimokatolička župa svetog Jakova apostola sa sjedištem u naselju Gorjani gdje se nalazi crkva posvećena Svetom Jakovu apostolu i kapela Sveta tri kralja. U naselju Tomašanci je crkva Svetog Antuna.

3.2.5. Sport

Na području Općine Gorjani, u sklopu Osnovne škole Gorjani nalazi se sportska dvorana ukupne površine 723 m² dok je površina samog igrališta 432 m².

U dvorani postoje 2 svlačionice s tuš-kabinama i toaletima, kabinet za nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture, 3 sanitarna čvora, spremište za športsku opremu.

Korisnici nastavno-športske dvorane su sljedeći:

- Učenici razredne i predmetne nastave OŠ Gorjani,
- Školsko Športsko Društvo „Gorjanac“ Gorjani,
- Polaznici pred-škole OŠ Gorjani,
- NK Budućnost Gorjani i NK Dinamo Tomašanci,
- Pioniri NK Budućnost Gorjani,
- Rekreativci.

Dvorana je u službi korisnika od 8.00 ujutro kada sa nastavom započinju učenici pa sve do 22.00 sati kada najčešće dvoranu koriste rekreativci.

Škola ima i vanjsko sportsko igralište površine 14.690 m², a PŠ Tomašanci 600 m².

U oba naselja postoje sportski objekti:

Red. br.	NAZIV	ADRESA	POVRŠINA PARCELE (m ²)	VRSTE, BROJ I POVRŠINE VANJSKIH ŠPORTSKIH TERENA
1.	Nogometni klub "Budućnost" Gorjani	Bolokan, Gorjani	12.600	Nogometno i rukometno igralište
2.	Ženski nogometni klub "Dinamo" i nogometni klub "Dinamo" Tomašanci	S. Radića bb, Tomašanci	14.200	Nogometno igralište

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Gorjani

Među udrugama koje djeluju na području Općine je i nekoliko sportsko-rekreativnih udruga:

- Nogometni klub „Budućnost“, Gorjani,
- Šahovski klub „Gorjanac“, Gorjani,
- Ženski nogometni klub „Dinamo“- Tomašanci,
- Nogometni klub „Dinamo“, Tomašanci.

3.2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Pružanje primarne zdravstvene zaštite na području općine Gorjani organizirano je kroz djelovanje Doma zdravlja Osječko-baranjske županije putem ambulante obiteljske medicine.

Za pružanje usluga iz područja socijalne skrbi nadležan je Centar za socijalnu skrb Đakovo.

Općina Gorjani kroz program socijalne skrbi osigurava sredstva za pomoć umirovljenicima i potrebitima, te dodjeljuje jednokratnu novčanu pomoć za svako novođeno dijete, sufinancira prijevoz učenika te pokriva 20 % cijene toplog obroka za sve osnovnoškolce.

Općina Gorjani provodi projekt „ZAŽELI – program zapošljavanja žena – faza II“.

Kroz program „Zaželi – program zapošljavanja – faza II“ zaposleno je 35 žena koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada, sa zadatkom da na području općine Gorjani skrbe o 210 starijih i nemoćnih u ugroženim kućanstvima. Tako se utječe na poticanje zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih žena i žena s najviše završenim srednjoškolskim obrazovanjem, ali samim time i na poboljšanje životnih uvjeta starijih osoba i osoba koje su u nepovoljnom životnom položaju, pa teško skrbe o sebi i vlastitom domaćinstvu.

Ukupna vrijednost projekta je 3.235.800,00 kn, a iznos EU sufinanciranja je 3.235.800,00 kn. Projekt je sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda.

Zahvaljujući javnom pozivu Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – Faza I, financiranog iz Europskog socijalnog fonda, Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., Općini Gorjani dodijeljena su sredstva za projekt „Aktivna mreža osoba starije životne dobi u Općini Gorjani“ u iznosu od 1.499.911,20 kn. Projektom se provode aktivnosti vezano uz brigu o starijim osobama, nabava opreme i kombi vozila za provedbu aktivnosti te zapošljavanje 5 osoba na razdoblje od 23 mjeseca.

Općina izdvaja 50.000 kuna mladim obiteljima za gradnju obiteljske kuće i plan je na taj način sufinancirati pet obitelji godišnje.

3.3. Gospodarstvo

3.3.1. Indeks razvijenosti

Na temelju članka 37. stavka 1. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (“Narodne novine”, br. 147/14 i 123/17), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 28. prosinca 2017. godine donijela Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti.

Općina Gorjani je sukladno navedenoj Odluci svrstana u II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Jedinice lokalne samouprave svrstane u I. i II. skupinu, među kojima je i Općina Gorjani, stječu status potpomognutog područja, odnosno područja čiji je razvitak potrebno dodatno poticati.

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj sastavljen od društveno-gospodarskih indikatora kojim mjerimo stupanj razvijenosti jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Indeks se računa prema sljedećim parametrima: prosječni dohodak po stanovniku, prosječni izvorni prihodi po stanovniku, prosječna stopa nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva, stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje) te indeks starenja.

3.3.2. Poduzetništvo i obrtništvo

Porast zaposlenosti, podizanje životnoga standarda i novi zamah nacionalnoga gospodarstva, mogući su jedino uz punu podršku poduzetništva. Malo i srednje poduzetništvo glavni je pokretač gospodarskoga razvitka i generator novih radnih mjesta. Prema posljednjim

dostupnim podacima na području Općine Gorjani osnovano je 36 subjekata maloga gospodarstva, od čega je 18 obrta te 18 trgovačkih društava. Subjekti su registrirani za djelatnosti proizvodnje, trgovine i usluga, uzgoja žitarica, poljoprivrede i voćarstva, popravka poljoprivredne mehanizacije, uzgoja svinja, mješovite proizvodnje, soboslikarskih i staklarskih radova i drugo. PPOU planirana je izgradnja općinske proizvodno-poslovne zone.

3.3.3. Radna snaga

Razina obrazovanja vrlo je bitna odrednica mogućnosti zapošljavanja. Potrebe za zaposlenima s višim i visokim obrazovanjem su veće nego je njihov udio u ukupnoj zaposlenosti. Nezaposleni više obrazovne razine u prosjeku kraće čekaju na zapošljavanje.

Tablica 6: Nezaposlene osobe po dobi, spolu i godinama u općini Gorjani

Godina	Ukupno	Spol		Dob									
		Muškarci	Žene	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64
2016	149	73	76	12	12	16	26	13	8	15	19	19	9
2017	134	52	82	4	10	14	26	13	9	13	19	18	8
2018	88	38	50	5	11	6	14	11	6	6	11	13	5
2019	69	35	34	4	8	8	10	9	4	3	8	10	5
2020	95	42	53	7	11	9	9	13	9	5	14	13	5

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Na području općine Gorjani nezaposlenost od 2016. godine je bila u konstantnom padu sve do 2020. godine kada je porasla u odnosu na prethodne dvije godine. U odnosu na referentnu 2016. godinu nezaposlenost je u 2020. godini manja za 54 osobe, odnosno za 36%.

Prosječan broj nezaposlenih u 2020. godini iznosio je 95 osoba, od toga je bilo 42 nezaposlena muškarca i 53 nezaposlene žene.

Tablica 7: Nezaposlene osobe prema dobi i spolu na dan 31.12.2020. godine

Dob	Gorjani		
	Ukupno	Muškarci	Žene
15-19	11	7	4
20-24	12	7	5
25-29	6	2	4
30-34	8	5	3
35-39	11	3	8
40-44	4	3	1
45-49	3	2	1
50-54	12	3	9
55-59	11	8	3

60-64	4	4	
Ukupno	82	44	38

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Kako bi se olakšao pristup tržištu rada dugotrajno nezaposlenim ženama te potaknuo razvoj novih vještina i kompetencija, Općina Gorjani provodi projekt „ZAŽELI – program zapošljavanja žena – faza II“, što je nastavak provedbe Programa „Zaželi“ u Općini Gorjani. Ukupna vrijednost projekta je 3.235.800,00 kn.

3.3.4. Poljoprivreda

Udio poljoprivrednih površina (4.580 ha) u ukupnoj površini Općine Gorjani je izuzetno visok (87,3%) te da značajno nadmašuje prosjek županije (64%). Obradive površine na području općine Gorjani, čine ukupno 4.572 ha, što je 87,1% ukupnog teritorija Općine, a što je također znatno veći udio od županijskog prosjeka koji iznosi 58%. Obradive površine u ukupnim poljoprivrednim površinama Općine iznose 99,8%. U strukturi obradivih poljoprivrednih površina, 98,6% čine oranice, 0,3% otpada na voćnjake, 0,2% na vinograde, a 0,9 su livade.⁹ Stanje poljoprivrede na području općine Gorjani karakterizira usitnjenost poljoprivrednoga zemljišta, visok postotak mješovitih poljoprivrednih kućanstava.

Budući da je ukupna površina koju obrađuju poljoprivredna gospodarstva 2.599,85¹⁰ ha može se zaključiti da taj potencijal nije zadovoljavajuće iskorišten.

Od većih poljoprivrednih proizvođača svakako je potrebno spomenuti Osatina grupu d.o.o. sa sjedištem u Semeljcima, ali u Tomašancima obavlja dio proizvodnje.

Farma Tomašanci kupljena je u svibnju 2002. godine i proteže se na 13 ha te zapošljava ukupno nešto više od 100 djelatnika. Cilj je bio ulaganjem sredstava ostvariti proširenje i modernizacija poljoprivrednog gospodarstva s potrebnim tehnološkim ulaganjima kako bi se povećala proizvodnja, poboljšala kvaliteta i kontrola proizvoda na farmi, prvenstveno mlijeka, što se i postiglo. Kapacitet farme u 10 staja ukupno je oko 5.300 grla.¹¹

Ipak, najvažnije je za spomenuti da se u Tomašancima nalazi jedno od tri bioplinskih postrojenja u vlasništvu Osatina grupe d.o.o. Bioplinsko postrojenje u Tomašancima počelo je sa radom 2011.godine. Postrojenje je kapaciteta 2×1 MW_e električne energije te 2×1 MW_t toplinske energije koja se, osim za potrebe staklenika, u ljetnim mjesecima koristi i za potrebe sušenja separacije.¹²

Drugi bitan poljoprivredni proizvođač je Gospodarstvo Gorjani d.o.o. koje zapošljava veći broj ljudi u području ratarstva, stočarstva i proizvodnji hrane za stoku.

⁹ Prostorni plan uređenja Općine Gorjani

¹⁰ www.dzs.hr, Popis poljoprivrede 2003

¹¹ www.osatina.hr

¹² Ibid

Što se pak tiče obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava njihova je važnost za lokalnu zajednicu velika, jer osim što utječu na samozapošljavanje i održivost malih poljoprivrednih proizvođača, djeluju i na očuvanje ruralnog prostora, poljoprivrednu bioraznolikost i sigurnost ponude prehrambenih proizvoda.¹³

Tablica 8: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu i spolu na dan 31.12.2020. godine

Spol	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo - OPG	Obrt	Samoopkrbno gospodarstvo	Trgovačko društvo
Žene	79	2	2	1
Muškarci	34	1	1	2
Ukupno	113	3	3	3
SVEUKUPNO:			122	

Izvor: apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/

Prema podacima iz Upisnika poljoprivrednika, na području Općine Gorjani najviše poljoprivrednih subjekata registrirano je kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG), njih čak 113 (93 %) od ukupno 122 poljoprivredna subjekta. Čak 65 % poljoprivrednih gospodarstava je u vlasništvu muškaraca.

Tablica 9: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu i školskoj spremi na dan 31.12.2020. godine

Tip poljoprivrednog gospodarstva	Nema podataka	Nezavršena škola	Osnovna škola	Srednja škola	Visokoškolsko obrazovanje	Ukupno
OPG	28	1	37	43	4	113
Obrt	2	0	1	0	0	3
SOPG	0	0	0	2	1	3
Trgovačko društvo	1	0	0	0	2	3
Ukupno	31	1	38	45	7	122

Izvor: apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/

Za čak 25 % poljoprivrednika nema podataka o obrazovanju. Srednjoškolsko obrazovanje ima 37% poljoprivrednika, a osnovnoškolsko obrazovanje njih 31 % . S nezavršenom školom je tek jedan poljoprivrednik (1%), a 6 % ima visokoškolsku naobrazbu.

¹³ Budućnost hrvatskih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, HND 2014.

Tablica 10: Tip poljoprivrednog gospodarstva prema dobi nositelja (odgovorne osobe) na dan 31.12.2020. godine

Tip poljoprivrednog gospodarstva	< 41	41-45	46-50	51-55	56-60	61-64	> 65
OPG	27	6	5	16	14	11	34
Obrt	0	0	1	1	1	0	0
SOPG	3	0	0	0	0	0	0
Trgovačko društvo	2	0	0	1	0	0	0
Ukupno	32	6	6	18	15	11	34

Izvor: aprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/

Od 122 poljoprivredna subjekta, 26 % nositelja/odgovornih osoba je mlađe od 41 godinu te mogu koristiti Mjeru 6, Podmjeru 6.1. „Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima“ – tip operacije 6.1.1. „Potpora mladim poljoprivrednicima“ u okviru Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2021.-2027. godine za razvoj i rast svojeg poljoprivrednog gospodarstva.

Najviše nositelja/odgovornih osoba subjekata upisanih u Upisnik poljoprivrednika je starije od 65 godine (28 %), 5 % je u dobi od 41-45 godina, 5% je u dobi od 46-50, u dobi od 51-55 godina ih 15 %, od 56-60 godina je 12 %, a u dobi od 61-64 godine ih je 9 %.

Tablica 11: Broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava prema broju članova na dan 31.12.2020. godine

BROJ ČLANOVA	BROJ OPG-a	UKUPAN BROJ ČLANOVA
0	52	0
1	40	40
2	13	26
3	5	15
4	2	8
7	1	7
UKUPNO:	113	96

Izvor: aprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/

Najveći broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava nema niti jednog člana, njih čak 52. Slijede OPG-a s jednim članom, njih 40 dok 2 člana ima 13 OPG-ova. Tek manji broj OPG-ova ima 3 člana (5 OPG-ova) i 4 člana (2 OPG-a), a jedan OPG ima 7 članova.

3.3.5. Turizam

Tijekom godine na području općine Gorjani održavaju se različite manifestacije :

- **Godišnji proljetni ophod Kraljica ili Ljelja** – Ljelje (djevojačke povorke) u Gorjanima se u organizaciji KUD-a Gorjanac redovito pojavljuju od 2002. na blagdan Duhova, sudjeluju u svečanoj misi, plešu kolo pred crkvom i zatim obilaze selom, počevši od svećenikove kuće. Posjećuju kuće prema dogovoru ili na trenutačni poziv, a izvode prigodne tekstove, odnosno pjevaju odgovarajući tekst odabranom članu obitelji. Ljelje (kraljice) iz Gorjana su 2009. uvrštene na UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.¹⁴

- **Proslava crkvenih godova u Gorjanima i Tomašancima** – U naselju Gorjani slave se dva crkvena goda. Prvi se slavi 6. siječnja na blagdan Sveta tri kralja. Drugi se slavi 25. srpnja, na blagdan Svetog Jakova. Zanimljivo je da se upravo na ovaj dan održala i poznata Bitka kod Gorjana iz 1386., kada je nedaleko od toga mjesta, u Garovu dolu, u zasjedi dočekan i ubijen palatin Nikola Gorjanski, najslavnija osoba poznate obitelji Gorjanski. Kako ovaj povijesni događaj ne bi ostao samo prizor na platnu Otona Ivekovića iz 1906., Grad Đakovo i Općina Gorjani pokrenuli su inicijativu za uprizorenjem Gorjanske bitke kao novoga turističkoga proizvoda, koji bi dodatno obogatio turističku ponudu ovoga kraja. Crkveni god u Tomašancima slavi se na blagdan Svetoga Antuna, 17. siječnja.¹⁵

- **Smotra folkloru u organizaciji KUD-a Gorjanac** – Kulturno-umjetničko društvo Gorjanac jedan je od glavnih nositelja kulturnoga života na području općine Gorjani. U okviru smotre folkloru društvo organizira niz različitih popratnih događanja, kao što su izložbe nošnji, ručnih radova, linoreza, slika likovne kolonije i fotografija društva, prikazivanje dokumentarnih filmova i videozapisa KUD-a, smotra a capella pjevanja Osječko-baranjske županije, nastup KUD-a Gorjanac, generacijske skupine, te u konačnici i smotra folkloru uz nastup KUD-a Gorjanac i gostujućih folkloru skupina i pjevačkih društava.¹⁶

- **Advent i Božić u Gorjanima** – Mještani i udruge građana s područja općine organiziraju igrokaz, božićni koncert u crkvi svetog Jakova, prodajnu izložbu rukotvorina.

Na području općine Gorjani postoji veliki potencijal za razvoj lovnog turizma budući da se na području općine nalazi zajedničko lovište broj XIV/107 Gorjani, koje se prostire na 4.250 hektara. Lovozakupnik je Lovačko društvo Lisica iz Gorjana. U lovištu se nalazi više od 80 lovno-tehničkih objekata za visoku i nisku divljač, a društvo ima izgrađen i lovački dom u šumi Sibik. U naselju Tomašanci djeluje i Lovačka udruga Zokovica koja je izgradila novi lovački dom u Tomašancima.

¹⁴ Strateški razvojni plan turizma Općine Gorjani za razdoblje 2018.-2022.

¹⁵ Ibid

¹⁶ ibid

Na području Općine je pet zaštićenih kulturnih dobara - jedno nematerijalno, dva nepokretna i dva pokretna kulturna dobra.

Najpoznatije kulturno dobro općine Gorjani su **Kraljice ili Ljelje**, koje su 2009. godine upisane na UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Osim toga, u nepokretno kulturno dobro spada i **Crkva sv. Jakova apostola** u Gorjanima koja je izgrađena 1788. i restaurirana početkom 20.stoljeća. **Orgulje** u istoj crkvi spadaju u zaštićeno pokretno kulturno dobro, a izgradio ih je osječki majstor A. Fabing 1861. godine. Orgulje se sastoje od mehaničkog sistema s 9 registara, manualom i pedalom, koje prekriva lijepo rezbarena dekorativna zavjesa. Nadalje, **inventar crkve Sv. Jakova također je zaštićen**, a sačinjavaju ga umjetnički predmeti izrađeni u duhu klasicizma, glavni i pomoćni oltari, raspeća i svijećnjaci. Također, u registru zaštićenih kulturnih dobara nalazi se i **kapela sv. Tri Kralja** koja je izvorno bila kula Jajić-bega iz 16.stoljeća, a 1837. je pretvorena u kapelu.

Na području općine evidentirana su i arheološka nalazišta:

- prapovijesno nalazište Kremenjača, Gorjani
- Arheološko nalazište Palača
- srednjevjekovno nalazište Garov dol-Gradina.

Cijelo je područje izuzetno arheološki bogato i predmet je kontinuiranih istraživanja. U rujnu 2015. provodili su se arheološki radovi na lokalitetu Kremenjača nad ostacima koji su pronađeni i koji datiraju još iz vremena mlađeg kamenog doba.

Značajan objekt tradicijskoga graditeljstva na području Gorjana je zgrada staroga mlina, koju je izgradio Nijemac Ivan Schreiber 1939. ili 1940. Zgrada nikad nije profunkcionirala kao mlin jer je zbog početka II. svjetskog rata Ivan Schreiber napustio Gorjane. Kratko vrijeme zgrada je korištena kao skladište, a nakon toga dugi niz godina je bila zapuštena i prazna. KUD-a Gorjanac i Općina Gorjani pokrenuli su inicijativu za obnovu mlina kako bi dobio novu kulturno-turističku funkciju.

Bogata kulturna baština, manifestacije, lovišta, nezagađeni okoliš te blizina Đakova kao poznatoga turističkoga odredišta turistički su potencijali općine Gorjani koji nisu dovoljno iskorišteni pa je potrebno razvijati specifične turističke sadržaje, kao i prateće djelatnosti, s naglaskom na seoski i lovni turizam te ugostiteljsku ponudu autohtonih proizvoda. Edukacijom i poticanjem obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava da se kao dopunskom djelatnošću uključe u turizam kroz pružanje usluga smještaja, ishrane, organiziranja odmora, rekreacije i lova, sudjelovanja u poljoprivrednim radovima, ali i prezentirajući svoje običaje, tradicijsku i kulturnu baštinu, pozitivno bi se odrazilo na očuvanje ukupnoga ruralnoga prostora te poticanje turističkoga i gospodarskoga razvitka općine Gorjani.

4. STRATEŠKI OKVIR PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE GORJANI ZA RAZDOBLJE 2021. – 2025. GODINE (POPIS MJERA ZA PROVEDBU ODABRANIH POSEBNIH CILJEVA IZ HIJERARHIJSKI VIŠIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA S OPISOM)

Strateško planiranje i razvoj Općine Gorjani u razdoblju do 2025. godine temeljit će se na postavljenom strateškom okviru koji je dio Provedbenog programa Općine Gorjani za razdoblje 2021-2025. godine. Strateški okvir definiran je kroz 13 razvojnih mjera: uređenje naselja i stanovanje; prostorno i urbanističko planiranje; komunalno gospodarstvo; odgoj i obrazovanje; briga o djeci; socijalna skrb; kultura; tjelesna kultura i sport; zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša; protupožarna i civilna zaštita; promet i održavanje javnih prometnica; gospodarski razvoj; lokalna uprava i administracija; demografija. Sve navedene mjere odgovaraju samoupravnom djelokrugu Općine Gorjani. Po usvajanju Plana razvoja Osječko-baranjske županije mjere PP-a povezat će sa posebnim ciljevima županije, a u trenutku donošenja Provedbenog programa usklađene su sa strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine.

U okviru 13 mjera su aktivnosti kroz koje će Općina Gorjani pratiti uspješnost vlastitog strateškog planiranja te provedenih ciljeva i rezultata Provedbenog programa. Svaka od aktivnosti mjerit će se kroz definirane pokazatelje rezultata te utvrđene polazišne i ciljne vrijednosti za određeni pokazatelj rezultata. Uz to, važan element strateškog planiranja je i strateško planiranje proračunskih sredstava koja su potrebna za realizaciju mjera, aktivnosti i projekata. Shodno tome, strateški okvir Provedbenog programa obuhvaća poveznicu s proračunom Općine.

Detaljan pregled mjera i aktivnosti zajedno sa akcijskim i financijskim planom nalazi se u prilogu Provedbenog programa Općine Gorjani.

4.1. Razvojne mjere i aktivnosti

1. UREĐENJE NASELJA I STANOVANJE

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
1.1. Unapređivanje dostupnosti i kvalitete stanovanje	1 Broj uređenih društvenih domova	0	1	1009 Izgradnja, opremanje i održavanje građevinskih objekata
	2 Broj novoizgrađenih	0	2	

1.2. Izgradnja i uređenje dječjih igrališta	ili uređenih dječjih igrališta			<p>1011 Program izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture</p> <p>A100901 UREĐENJE ZGRADE MJESNOG ODOBRA U TOMAŠANCIMA</p> <p>A101101 IZGRADNJA PJEŠAČKIH STAZA U NASELJIMA GORJANI I TOMAŠANCI</p> <p>A101104 DJEČJA IGRALIŠTA</p>
---	--------------------------------	--	--	--

2. PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
2.1. Aktivnosti vezane za prostorno planiranje	1 Postotak pokrivenosti područja Općine prostornim planom	100	100	<p>1009 Izgradnja, opremanje i održavanje građevinskih objekata</p> <p>A100906 OTKUP GRAĐEVINSKIH OBJEKATA I ZEMLJIŠTA</p> <p>A100908 GRADNJA I ADAPTACIJA GRAĐEVINSKIH OBJEKATA</p>

3. KOMUNALNO GOSPODARSTVO

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
3.1. Aktivnosti vezane za izgradnju i održavanje	1 Kilometara novoobnovljenih asfaltnih puteva	0	1	1010 Program održavanja objekata i uređaja

komunalne infrastrukture 3.2. Sanacije ilegalnih odlagališta otpada	2 Broj saniranih ilegalnih odlagališta otpada	0	1	komunalne infrastrukture 1011 Program izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture 1012 Ostale komunalne djelatnosti A101002 ODRŽAVANJE JAVNE RASVJETE A101003 ODRŽAVANJE GROBLJA A101004 ODRŽAVANJE KANALSKE MREŽE A101102 JAVNA RASVJETA A101103 IZGRADNJA SUSTAVA VODOVODA I ODVODNJE A101202 NABAVA POSTROJENJA I OPREME A101203 REVITALIZACIJA JAVNIH POVRŠINA - JAVNI RADOVI
---	--	---	---	---

4. ODGOJ I OBRAZOVANJE

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
4.1. Subvencije i stipendije u obrazovanju 4.2. Sufinanciranje javnog prijevoza za	1 Broj učenika koji primaju subvencije	10	20	1005 Predškolski odgoj i školstvo A100501 PREDŠKOLSKI ODGOJ I ŠKOLSTVO

učenike srednjih škola				
------------------------	--	--	--	--

5. BRIGA O DJECI

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
<p>5.1. Aktivnosti vezane uz redovnu djelatnost vrtića</p> <p>5.2. Provedba predškolskog odgoja</p>	1 Ukupan broj upisane djece u dječji vrtić	0	40	<p>1009 Izgradnja, opremanje i održavanje građevinskih objekata</p> <p>1013 Predškolski odgoj i obrazovanje</p> <p>A100902 IZGRADNJA I OPREMANJE DJEČJEG VRTIĆA U GORJANIMA</p> <p>A101501 Redovna djelatnost Dječjeg vrtića</p> <p>A101503 Nabava opreme</p>

6. SOCIJALNA SKRB

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
<p>6.1. Aktivnosti vezane za pružanje socijalne skrbi osjetljivim skupinama</p> <p>6.2. Unapređenje podrške stanovništvu starije životne dobi</p>	1 Broj korisnika besplatnog prijevoza	20	40	<p>1007 Program socijalne skrbi</p> <p>A100701 POMOĆ SOCIJALNO UGROŽENIM OSOBAMA</p> <p>A100702 POMOĆ MLADIMA</p> <p>A100704 POMOĆ MLADIM OBITELJIMA - SOCIJLANO ZBRINJAVANJE</p>

				<p>A100705 DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA</p> <p>A100707 PROGRAM ZAŽELI OPĆINE GORJANI</p> <p>A100708 PROJEKT ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI</p>
--	--	--	--	--

7. KULTURA, TJELESNA KULTURA I SPORT

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
<p>1. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja</p> <p>2. Ulaganja u zaštitu kulturne baštine</p>	<p>1 Provedeni projekti revitalizacije kulturne baštine</p>	<p>1</p>	<p>2</p>	<p>1006 Program javnih potreba u kulturi, sportu, religiji</p> <p>1007 Program socijalne skrbi</p> <p>1009 Izgradnja, opremanje i održavanje građevinskih objekata</p> <p>A100601 DJELATNOST UDRUGA U KULTURI</p> <p>A100602 DJELATNOST UDRUGA U SPORTU</p> <p>A100603 DJELATNOST VJERSKIH ZAJEDNICA</p> <p>A100604 ORGANIZACIJA SKUPOVA, MANIFESTACIJA, OBLJETNICA</p> <p>A100706 FINANCIRANJE UDRUGA CIVILNOG DRUŠTVA I OSTALIH ORGANIZACIJA</p> <p>A100903 UREĐENJE LOVAČKIH DOMOVA</p>

8.ZAŠTITA I UNAPREĐENJE PRIRODNOG OKOLIŠA

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
8.1. Aktivnosti vezane za održivo gospodarenje otpadom 8.2. Energetska obnova objekata	1 Broj kućanstava kojima je omogućeno odvojeno prikupljanje otpada	500	570	1012 Ostale komunalne djelatnosti A101201 OSTALE KOMUNALNE DJELATNOSTI

9.PROTUPOŽARNA I CIVILNA ZAŠTITA

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
9.1. Razvoj organizacijskih sustava i kapaciteta vatrogasne zaštite 9.2. Aktivnosti vezane za pružanje civilne i vatrogasne zaštite	1 Broj osposobljenih članova vatrogasnih društava	20	25	1008 Program zaštite i spašavanja A100801 DVD A100802 CIVILNA ZAŠTITA

10.PROMET I ODRŽAVANJE JAVNIH PROMETNICA

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
10.1. Održavanje javnih prometnica i nerazvrstanih cesta	1 Kilometara novoobnovljenih	0	0,5	1010 Program održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture

	nerazvrstanih cesta			A101001 ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA
--	------------------------	--	--	---

11. GOSPODARSKI RAZVOJ

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
11.1 Razvoj poduzetničke infrastrukture 11.2. Poticanje održivog razvoja poljoprivrede	1 Ukupan broj poduzetnika	10	15	1009 Izgradnja, opremanje i održavanje građevinskih objekata 1012 Ostale komunalne djelatnosti A100904 REKONSTRUKCIJA - KULTURNO TURISTIČKI CENTAR A100905 OSTALA ODRŽAVANJA POSLOVNIH OBJEKATA A100907 IZGRADNJA I OPREMANJE (GARAŽE) U OPĆINI GORJANI A101204 DIGITALIZACIJA GROBLJA

12. LOKALNA UPRAVA I ADMINISTRACIJA

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
12.1. Aktivnosti vezane uz redovnu djelatnost	1 Broj projekata kojima je odobreno sufinanciranje sredstava			1001 Program političkih stranaka 1002 Ured načelnika

12.2. Digitalizacija usluga lokalne samouprave		2	2	1003 Javna uprava i administracija 1004 Financijski poslovi 1013 Predškolski odgoj i obrazovanje A100101 REDOVAN RAD PREDSTAVNIČKIH TIJELA A100102 FINANCIRANJE RADA POLITIČKIH STRANAKA A100103 PROVEDBA LOKALNIH IZBORA A100201 REDOVAN RAD UREDA NAČELNIKA A100301 ADMINISTRATIVNO, TEHNIČKO I STRUČNO OSOBLJE I MATERIJALNI RASHODI A100302 OPREMANJE I INFORAMTIZACIJA OPĆINSKE UPRAVE A100401 OTPLATA KREDITA A101502 Materijalni i ostali rashodi
--	--	---	---	--

13. DEMOGRAFIJA

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
13.1. Provedba natalitetnih politika	1 Iznos dodijeljenih potpora za	40.000,00	45.000,00	1007 Program socijalne skrbi A100703 POMOĆ ZA NOVOROĐENU DJECU

	novorođenu djecu			
--	---------------------	--	--	--

5. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE O NAPRETKU U PROVEDBI AKTA

Praćenje i izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave sastavni je dio procesa strateškog planiranja i definirano je Pravilnikom o Strateškom planiranju. Praćenje provedbe akata strateškog planiranja obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe mjera akta strateškog planiranja. Izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja proces je pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini JLS te široj javnosti o statusu provedbe strateškog akta.

5.1. Vrednovanje i izvještavanje

Za provedbu ovoga Provedbenog programa te za praćenje i izvještavanje o provedbi nadležna je Općina Gorjani na čelu s načelnikom kao odgovornom osobom. Općina Gorjani koordinira procesom koji za cilj ima provedbu mjera usmjerenih dostizanju strateških ciljeva te ispunjenju vizije. Administrativna tajnica će biti odgovorna za koordinaciju provedbe u suradnji s imenovanom radnim tijelom. Načelnik je odgovorna za redovno izvještavanje o provedbi Provedbenog programa i uspješnosti zadanih ciljeva. Na godišnjoj osnovi, krajem svake kalendarske godine, a najkasnije do 30. prosinca revidirat će se Provedbeni program Općine Gorjani. Praćenje provedbe odvija se tako da odgovorna osoba priprema godišnja izvješća o provedbi. Sva izvješća o aktivnostima praćenja i izvještavanja Provedbenog programa Općine Gorjani bit će objavljena na službenim internetskim stranicama Općine Gorjani.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su sljedeći:

- ∠ sustavno praćenje uspješnosti provedbe mjera akta strateškog planiranja
- ∠ učinkovito upravljanje provedbom akta strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvješćivanja
- ∠ pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i revizije akta strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih mjera

- ∠ utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe akta strateškog planiranja
- ∠ povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata
- ∠ osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa JLS-a propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/2019). Izvješće se podnosi nadležnim tijelima dva puta godišnje – do 31. srpnja za tekuću godinu i do 31. siječnja za prethodnu godinu.

Vrsta izvješća	Ciklus	Obveznik izrade izvješća	Kome se podnosi:	Rok za izvješće:
Provedbeni program Općine Gorjani za razdoblje 2021-2025. godine	Polugodišnje	Regionalni koordinator;	Predstavničko tijelo;	do 31. srpnja tekuće godine (za tekuću godinu);
		Lokalni koordinator	Koordinacijsko tijelo	do 31. siječnja tekuće godine (za prethodnu godinu)

Proces praćenja i izvještavanja uključuje sljedeće korake u cilju provedbe praćenja i izvještavanja o strateškom planiranju:

1. Uspostava institucionalnog okvira za praćenje uspješnosti provedbe
2. Identifikacija zahtjeva praćenja
3. Uspostava mreže osoba za praćenje
4. Izvještavanje o rezultatima; identifikacija mogućih problema
5. Pokretanje preventivnih mjera rješavanja problema
6. Ispunjavanje službenih zahtjeva izvješćivanja

5.2. Vrednovanje akata strateškog planiranja

Postupak vrednovanja akta strateškoga planiranja neovisna je usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinka provedbe Provedbenog programa. Pravilnikom o strateškom planiranju definirana je obveza vrednovanja akata strateškog planiranja samo za srednjoročne i dugoročne akte. Prema tome, obveza vrednovanja Provedbenog programa nije definirana Zakonom o strateškom planiranju, ali ukoliko se ukaže potreba za provedbom istog za daljnje formiranje javnih politika, a sukladno financijskim mogućnostima Općine, vrednovanje će se provesti prema niže navedenoj metodologiji.

Sustav vrednovanja temelji se na sljedećim parametrima:

- ∠ Vrednovanje provode unutarnji i/ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnima za izradu i provedbu akata strateškoga planiranja;
- ∠ Načelnik, koji je nadležna za pokretanje izrade akta strateškog planiranja, donosi odluku o početku postupka vrednovanja;
- ∠ Rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškoga planiranja utvrđeni postupkom vrednovanja predstavljaju temelj za reviziju javnih politika i daljnje procese strateškoga planiranja.

Metodologija vrednovanja primijenit će se sukladno pravilima definiranim u Priručniku o strateškom planiranju te Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.